

Aan de leden en duoburgerleden
van de gemeenteraad
van Bergen op Zoom

10 DEC 2015

Uw kenmerk

Uw brief

Onderwerp: TSN Huishoudelijke
ondersteuning

Ons kenmerk U15-020732

Beh. door A. de Vos

Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling, Maatschappij

Datum

Doorkiesnr. 0164-277342

Bijlage(n)

Geachte leden en duoburgerleden,

Door diverse fracties van de gemeenteraad zijn vragen gesteld naar aanleiding van de berichtgeving over zorgaanbieder TSN. Er zijn vragen gesteld door de fracties CDA, GBWP, BSD en D66. Met deze brief geef ik u antwoord op deze vragen en informeer ik u over de stand van zaken.

Stand van zaken

Op 27 november 2015 heeft TSN laten weten dat het bedrijf surseance van betaling heeft aangevraagd. Het is op dit moment nog niet duidelijk wat de gevolgen hiervan zijn voor de cliënten en het personeel van TSN. Deze week is bij TSN een bewindvoerder aangesteld, die de vervolgstappen zal bepalen. Hieruit zal blijken wat de gevolgen zijn voor de cliënten en het personeel van TSN. Er kan sprake zijn van de volgende scenario's:

- TSN maakt een doorstart op de Brabantse Wal;
- TSN stopt volledig en maakt geen afspraken met andere aanbieders over overname van personeel en cliënten. Indien dit het geval is, dan gaan wij in gesprek met andere aanbieders om hen te vragen of zij cliënten kunnen overnemen. De verwachting is dat zij dit dan doen. Een aantal aanbieders heeft dit reeds aangegeven;
- TSN draagt haar dienstverlening en personeel over aan andere aanbieders. De afspraken worden dan gemaakt tussen aanbieders onderling.

TSN heeft aangegeven dat tijdens de periode van surseance van betaling de dienstverlening aan de klanten wordt gecontinueerd. Vooralsnog geeft TSN aan dat zij verwachten dat zij de zorg kunnen blijven continueren.

Dienstverlening in Bergen op Zoom

In onze gemeente krijgen 547 inwoners huishoudelijke ondersteuning van TSN. Deze mensen hebben allemaal een indicatie voor huishoudelijke ondersteuning of huishoudelijke ondersteuning plus. Indien blijkt dat TSN niet langer huishoudelijke ondersteuning kan bieden aan deze inwoners, dan worden deze inwoners ondergebracht bij een andere zorgaanbieder. Er is reeds door een aantal zorgaanbieders aangegeven dat zij hier een rol in willen spelen. Er wonen in de gemeente Bergen op Zoom 137 medewerkers van TSN.

Tarieven

De gemeente Bergen op Zoom hanteert de volgende tarieven voor huishoudelijke ondersteuning:

Vergoeding Huishoudelijke ondersteuning	
Indeling	Tarief per 4 weken per cliënt
Huishoudelijke ondersteuning	€ 197,95
Huishoudelijke ondersteuning Plus	€ 329,31

Bij het bepalen van de tarieven zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- er is uitgegaan van het budget dat de gemeenten Bergen op Zoom, Steenberg en Woensdrecht op de begroting beschikbaar hebben voor de uitvoering van huishoudelijke ondersteuning. Dit conform het door uw gemeenteraad bepaalde principe in = uit;
- bij het bepalen van de kostprijs is uitgegaan van de geldende cao VVT, er is uitgegaan van een overhead van 15% en er is uitgevraagd bij de aanbieders hoe de loonschaalverdeling bij hun organisatie is. Op basis hiervan is de kostprijs bepaald;
- er is gekozen voor resultaatfinanciering. Dit houdt in dat de aanbieders voor alle cliënten een vast bedrag krijgen en dat zij hiermee zorgen dat de cliënten een schoon huis hebben. Op basis van de gegevens van de gemeenten, is bepaald wat de gemiddelde ureninzet is per categorie per week die de gemeenten binnen het beschikbare budget kunnen betalen. Deze gemiddelde ureninzet per week is vermenigvuldigd met de kostprijs en vervolgens vermenigvuldigd maal 4. Op deze manier is een bedrag bepaald per 4 wekenperiode. De aanbieders kunnen dit bedrag flexibel inzetten in deze periode van 4 weken.

In de overlegtafels huishoudelijke ondersteuning bespreken de drie gemeenten en de zorgaanbieders de voortgang van de overeenkomsten. In augustus 2015 is de Code Verantwoordelijk Marktgedrag Thuisondersteuning opgesteld. Deze is er dus nog maar zeer recent. Deze Code Verantwoordelijk Marktgedrag Thuisondersteuning is besproken aan de overlegtafel Huishoudelijke ondersteuning, waaraan de zorgaanbieders en de gemeenten Bergen op Zoom, Steenberg en Woensdrecht deelnemen. Aan deze overlegtafel wordt de uitvoering van de huishoudelijke ondersteuning besproken. Aan de overlegtafel is geconcludeerd dat vrijwel alle onderdelen van de Code al onderdeel zijn van de overeenkomst voor Huishoudelijke ondersteuning. Dit tot tevredenheid van zowel aanbieders als gemeenten. In de code is onder andere opgenomen dat de cao wordt toegepast, dat gemeenten en aanbieders transparant zijn over de kostenfactoren en dat de aanbesteding plaats vindt op basis van een op dialoog gericht proces. Wij bekijken momenteel of wij de code gaan ondertekenen. Hierover volgt nog besluitvorming.

Huishoudelijke hulp toelage

Het Rijk heeft vanaf 1 januari 2015 40% bezuinigd op het budget dat de gemeenten krijgen om de taken rondom de huishoudelijk ondersteuning uit te voeren. Om toch zoveel mogelijk werkgelegenheid binnen de huishoudelijke hulp te behouden en om cliënten de mogelijkheid te bieden om meer uren hulp te krijgen, heeft het kabinet vanaf 2015 extra geld beschikbaar gesteld aan de gemeenten via de Huishoudelijke Hulp Toelage. Dit bedrag is verdeeld onder alle gemeenten. De gemeente Bergen op Zoom heeft de toelage samen met de gemeenten Steenberg en Woensdrecht en de aanbieders van huishoudelijke ondersteuning aangevraagd en toegekend gekregen. De gemeente Bergen op Zoom heeft een bedrag van € 355.707,- gekregen voor zowel 2015 als 2016.

Helaas zijn de eisen die het Rijk heeft gesteld aan de inzet van de Huishoudelijke Hulp Toelage (HHT) erg streng. Het gaat om de volgende eisen:

- De bijdrage vanuit de HHT mag alleen ingezet worden voor een bijdrage in de loonkosten voor het aan het werk houden van werknemers in loondienst die op basis van de cao VVT werkzaam zijn in de huishoudelijke ondersteuning;
- De HHT mag niet worden ingezet voor de huishoudelijke ondersteuning, waar cliënten een Wmo indicatie voor hebben. De HHT mag dus enkel ingezet worden voor extra huishoudelijke ondersteuning, die mensen zelf in willen kopen. Het kan hierbij gaan om bijvoorbeeld het opruimen van een zolder of een jaarlijkse grote schoonmaak.
- Het Rijk heeft als voorwaarde gesteld dat cliënten zelf een gedeelte bij moeten betalen. De gemeente betaalt de rest.

In diverse media wordt gesuggereerd dat gemeenten geld laten liggen. Dit ligt echter anders. Of de middelen wordt benut is afhankelijk van het aantal cliënten dat hier gebruik van wil maken. In Bergen op Zoom zijn de middelen beschikbaar gesteld aan de aanbieders. Mantelzorgers en inwoners die een indicatie hebben voor huishoudelijke ondersteuning kunnen bij de aanbieders extra ondersteuning inkopen. Een gedeelte van de kosten van deze extra huishoudelijke ondersteuning wordt bekostigd uit de Huishoudelijke Hulp Toelage. In de praktijk blijkt echter helaas dat er door mensen

weinig gebruik wordt gemaakt van deze regeling. Het beoogde doel, behoud van werkgelegenheid, wordt dus helaas niet behaald. Wij hebben hier met de zorgaanbieders over gesproken. Zij geven aan dat er in onze gemeente minder vraag is naar extra huishoudelijke ondersteuning, omdat de aanbieders voldoende tijd hebben om te zorgen voor een schoon en leefbaar huis. Daarnaast vinden mensen de bijdrage die zij moeten betalen voor de extra huishoudelijke ondersteuning te hoog. Inmiddels is het mogelijk om het uurtarief te verlagen. Omdat er weinig gebruik wordt gemaakt van de regeling, heeft staatssecretaris van Rijn besloten dat gemeenten vanaf april 2015 de bijdrage van cliënten mochten verlagen tot € 5,- en met een brief van 23 oktober 2015 heeft hij laten weten dat dit ook in 2016 mag. Gemeenten die de bijdrage voor cliënten willen verlagen tot een minimum van € 5 per uur is het nu toegestaan om per uur hulp maximaal € 17,50 in te zetten ten laste van de HHT-gelden. Momenteel vindt overleg met de aanbieders plaats over de inzet van de Huishoudelijke Hulp Toelage in 2016. Vanaf 1 januari 2017 vervalt de Huishoudelijke Hulp Toelage.

Overschot op middelen voor begeleiding

U heeft gevraagd om een verklaring voor het feit dat er € 1.000.000,- overschot is op de Wmo gelden in 2015, ondanks de fikse bezuiniging die is opgelegd door het Rijk. Dit zal ik hieronder toelichten.

De gemeenten zijn reeds vanaf 2007 verantwoordelijk voor huishoudelijke ondersteuning. Vanaf 2015 is er echter door het Rijk een korting van 40% doorgevoerd op het budget voor huishoudelijke ondersteuning. De gemeenten ontvangen dan ook veel minder budget voor de uitvoering van de huishoudelijke ondersteuning. Omdat dit al langer werd aangekondigd door het rijk en we uitgaan van het principe "in = uit" zijn er de afgelopen jaren door de Brabantse Wal gemeenten al een aantal maatregelen uitgevoerd om de kosten van de huishoudelijke ondersteuning te verlagen. Echter dit was onvoldoende om de korting van 40% volledig op te vangen. Om deze reden is gekozen voor resultaatfinanciering en zijn de tarieven bepaald zoals hierboven beschreven.

Er sprake van een overschot van € 1 miljoen op het onderdeel Begeleiding uit de Wmo. Op 1 januari 2015 is de nieuwe Wmo 2015 ingevoerd. Hiermee zijn de gemeenten verantwoordelijk geworden voor de brede ondersteuning van zelfstandig thuiswonende burgers die beperkt kunnen participeren. De ondersteuning die gemeenten al boden op grond van de Wmo is per 1 januari 2015 uitgebreid met ondersteuning op het gebied van begeleiding, kortdurend verblijf, beschermd wonen en daarnaast moest hulp bij het huishouden anders vorm gegeven gaan worden. Begeleiding betreft activiteiten die zijn gericht op het bevorderen van de zelfredzaamheid en participatie van een cliënt zodat hij of zij zolang mogelijk in zijn of haar omgeving kan blijven wonen. Het gaat hierbij om thuisbegeleiding of dagbesteding, waarbij de cliënt bijvoorbeeld ondersteund wordt bij het doen van de administratie, het onderhouden van zinvolle contacten en het voor zichzelf zorgen. Begeleiding wordt geboden aan mensen met verstandelijke of lichamelijke beperkingen, mensen met psychiatrische problematiek of mensen met psychogeriatrische of somatische ziektebeelden.

Er zijn inmiddels met 47 aanbieders overeenkomsten afgesloten voor de maatwerkvoorziening Begeleiding en kortdurend verblijf. De inkoop hiervan is samen met de gemeenten Steenbergen en Woensdrecht gedaan. Het Rijk had aangekondigd dat bij de overheveling van begeleiding en kortdurend verblijf op 1 januari 2015 een korting doorgevoerd zou worden van 11% op het budget dat de gemeenten hiervoor ontvangen. Bij het afsluiten van de overeenkomsten is dan ook rekening gehouden met deze 11%. In 2015 geldt voor alle cliënten die reeds een indicatie hadden voor begeleiding onder de AWBZ overgangsrecht. Dit houdt in dat zij in 2015 nog recht hebben op hun oude indicatie. Ook nieuwe cliënten weten de weg naar het loket goed te vinden. Toch is er sprake van een onderbenutting van het beschikbare budget. Een mogelijke verklaring is dat het Rijk de budgetten die aan de gemeenten zijn overgedragen heeft gebaseerd op de uitgaven in 2013. Door het Rijk is inmiddels gesignaleerd dat er in 2014 al minder uitgaven waren op de taken uit de AWBZ die in 2015 aan de gemeenten zijn overgedragen. Het Rijk en de VNG hebben echter afgesproken dat dit niet leidt tot een neerwaartse bijstelling van het budget voor de nieuwe taken in de Wmo 2015. Het overschot van € 1 miljoen geldt dus voor Begeleiding.

Signaal richting het Rijk

Er is ook gevraagd of ik een signaal af ga geven aan het Rijk. Ik heb dit jaar diverse malen signalen afgegeven richting de landelijke politiek en staatssecretaris van Rijn, waaronder in mei de u ook toegezonden gezamenlijke brief van wethouder van der Weegen, wethouder van Geel van Steenberghe, wethouder van der Beek van Woensdrecht en mijzelf.

Ik hoop dat ik met deze brief u vragen voldoende heb beantwoord. Mocht u over deze brief nog vragen of opmerkingen hebben dan kunt u contact opnemen met Drs. S.P.M. Verstraten, bereikbaar via telefoonnummer (0164) 277726.

Hoogachtend,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Y.J.M.M. Kammeijer-Luycks', with a long horizontal flourish extending to the right.

Mevr. drs. Y.J.M.M. Kammeijer-Luycks
Wethouder Zorg en Welzijn